

Kázeň Pátra Provinciála Jozefa Šofranka SJ

Ako sa človek dobre cíti, keď má vedľa seba svojich najbližších priateľov. Keď s nimi môže stráviť príjemné chvíle. Keď s nimi môže komunikovať, poslať pohľadnicu z dovolenky, alebo email. Alebo posedieť si pri pive alebo pohári vína.

Niekedy však máme aj zlý deň. Keď nechceme nikoho vidieť, keď nás nejakým spôsobom nahnevajú. Ako ťažké je to niekedy prijať. Koľko nás to stojí námahy, keď vás sklamá tí najbližší! A predsa len ich máme radi!

Dnešné Evanjelium hovorí ešte oveľa viac! Ide až do akejsi absurdity. Nestačí mať rád svojho blízkeho, svojho blízkeho, alebo toho s kým si rozumiem. Ježiš hovorí jasne a zreteľne! Ak ho nasledujeme, tak máme byť ako jeho Otec! To znamená, milovať aj svojich nepriateľov a modliť sa za tých, ktorí nás prenasledujú! Každý z nás vie, aké to je ťažké. Nemusia nás prenasledovať, ale stačí sa pozrieť okolo seba! Súčasná Politika – koľko odporcov by sme chceli zničiť zo sveta. Alebo stačí ísť za východné hranice a vidieť čo sa deje s nevinnými ľuďmi vinou nenažratého agresora! V mnohých z nás vrie krv zlosti. Vidieť toto všetko utrpenie sa zdá, že „Ježišove slová o milovaní tých, ktorí nás nenávidia“ sú neuskutočniteľné.

Na prvý pohľad áno a je to ťažké! Ale nie je to nemožné!!! Stačí sa pozrieť na zástup mučeníkov, ktorých nám ponúka ako vzory a dôkazy o uskutočniteľnosti Ježišových slov Cirkev! Dnešný deň, v kalendári Spoločnosti Ježišovej, slávime spomienku na nášho spolubrata -Blahoslaveného Diega Aloiza de San Vitores a jeho pomocníka, laického katechéta Petra Calunsoda – apoštolov Mariánskych ostrovov v Tichom oceáne. Náš spolubrat Diego žil v sedemnástom storočí! Pochádzal z vysokej španielskej šľachtickej rodiny a dostal najlepšie vzdelanie, aké sa mohlo vtedy ponúknuť. Mal pred sebou sľubnú kariéru, ale prijal Božie pozvanie a rozhodol sa ako veľmi mladý vstúpiť do Spoločnosti Ježišovej. Mal od začiatku túžbu stať sa misionárom v Číne, ale dlhé roky ho predstavení nechali, aby vyučoval na rozličných miestach v Španielsku. Až po 26 rokoch mu predstavení vyhovelí a poslali ho na misie. Nie do Číny, ako si to želal, ale na Filipíny a na Mariánske ostrovy. Ďalších 8 rokov cestoval na svoje pôsobisko! A počas štyroch rokov pôsobenia tam pomáhal domorodému obyvateľstvu a mnohých obrátil na vieru. Ale stačil jeden čínsky liečiteľ, ktorému takto brali „kšefty“ na to, aby klamstvom – že svätená voda je otrávená – mnohých odvrátil od viery! Samozrejme, bývalý „priatelia sa obrátili proti nemu“ Ale on to nevzdával a naďalej pomáhal tým ľuďom všetkými možnými prostriedkami. A keď sa jednému z týchto odpadlíkov narodila dcéra, skúšal ich presvedčiť, aby ju dal pokrstiť. Matka však, napriek otcovmu nesúhlasu a z vďaky za všetko čo pre nich Diego robil, dala dcéru pokrstiť! Keď sa to otec dozvedel, už nebolo možnosti ho zastaviť! Zabil aj Diega aj mladého katechéta a hodili ich do mora! Cirkev ich vyhlásila za blahoslavených, lebo nezanevrelí na svojich nepriateľov a plnili poslanie, ktoré im Boh zveril až do konca. Diego zanechal vysoké spoločenské postavenie, stal sa chudobným medzi chudobnými, aby im slúžil.

Tak ako v minulosti, Boh neustále hľadá spojencov, hľadá mužov a ženy schopných uveriť, schopných prijať pozvanie a poslanie, aby spolupracovali s kreativitou Ducha Svätého. Boh naďalej prechádza našimi štvrtkami a ulicami, zachádza na každé miesto a hľadá srdcia schopné počuť jeho pozvanie a dať sa do jeho služby tu a teraz.

„Spoločnosť (Ježišova) nebola založená ľudskými prostriedkami, a preto sa nimi nedá ani udržať, ani zveľadiť, ale milosťou všemohúceho Boha a nášho Pána Ježiša Krista. Jedine v ňom treba mať nádej, že zachová a zveľadí toto dielo, ktoré milostivo začal na svoju službu a chválu a na duchovnú pomoc ľuďom.“ (Konšt 812). Tak sa píše v konštitúciách Spoločnosti Ježišovej a tak o tom boli presvedčení Ignác a jeho prví druhovia. Bol to koniec koncov Pán Ježiš, kto si ako ďalšieho v dlhom rade členov Spoločnosti, ktorá nesie jeho Najsvätejšie meno, povolal pátra Janka Burdu „na svoju službu a chválu a na duchovnú pomoc ľuďom.“

Pred začatím liturgie ste si vypočuli jeho životný príbeh, ktorý vrcholí v dnešný deň. Ako sa povie, oficiálne životopisy sú dôležité, ale čo je skutočne za nimi – také pikošky -, dajú tomu všetkému takú ľudskejšiu tvár. Viete, Jankovo hľadanie povolania, nebolo ako lusknutím prsta.

Už od mlada vnímal v sebe pozvanie ku kňazstvu, ale nie k tomu klasickému, teda ženatého a rodinou na fare. Nepokoj sa v ňom prehľboval ešte viac, keď absolvoval akési poznávacie turné po reholiach ako sú baziliáni alebo východní redemptoristi. Ten nepokoj stále viac a viac prenikal do jeho vnútra. Preto sa rozhodol pomôcť si kúpou knihy „Rehole na Slovensku“. V nej sú vlastne opísané všetky rehole, ktoré tu pôsobia. A ako poznáme Jankovu precíznosť, tak on si z týchto reholí urobil zoznam! Akýsi rebríček lukratívnosti reholí. Od tých naj až po tie „tiež naj“! A na úplne poslednom mieste, pod hrubou červenou čiarou sa objavila aj Spoločnosť Ježišova! A to len preto, že bola súčasťou obsahu tejto knihy. Malo to svoj dôvod, aj hrubá červená čiara aj posledné miesto, lebo v minulosti neboli všetci jezuiti naklonení východnému obradu a vynaložili až príliš veľa úsilia na to, aby východných veriacich latinizovali.

Lenže Boh má svoje zvláštne a niekedy humorné cesty. Jedného večera, bol Janko v družnom rozhovore so svojím spolubývajúcim na internáte, ktorý v istej chvíli jednoducho povedal: Ján! Ty vyzeráš ako taký východný jezuita. V tom momente, ako Janko hovorí, odpadol akýkoľvek vnútorný nepokoj a v hlave sa mu točili a točili tie slová ... taký východný jezuita. A Pán Boh si dovoľil obrátiť naruby ten Jankov precízne urobený zoznam reholí! Tak sa Spoločnosť Ježišova stala jedinou rehoľou nad hrubou červenou čiarou a všetky ostatné – Pod!

Keď sa už roznieslo po okolí, že Janko ide k Jezuitom, dostalo sa to do uší jednej pani, ktorá asi aj trochu zhrozená položila otázku ČO??? No nikdy som si nemyslela, že on je taký kariérista!

Viete, keď človek konečne pocíti vnútornú slobodu, potom je pre neho častokrát – ako sa hovorí „svet gombička“ a chce si ju vychutnať naplno až do poslednej chvíle. Toto je prípad aj nášho Janka. Môžem to povedať, lebo tu nemôže dnes s nami byť vtedajší novicmajster☺ A že vám to bol prísny novicmajster. U neho takmer platilo, že je lepšie prísť jeden deň pred, ako minútu po termíne. Nástup do noviciátu bol do 18-tej hodiny. Janko sa víťazoslávne dostavil o 17:55, kde si už prevažná časť jeho spolunovicov myslela, že nepríde.

Janko prešiel v reholi mnohými vecami a poslaniami. Naposledy na Ukrajine, z ktorej sa vrátil len nedávno. Viete, niekedy u Jezuitov a ich poslaní čas plynie iným, zvláštnym spôsobom. Mojm predchodcom bol Janko poslaný do Lvova do komunity Archa na jeden rok, teda na 365 dní. A viete koľko trvá taký oficiálny „Lvovský rok“ stanovený jezuitskými predstaviteľmi? Je to 1430 dní! Plus nejaké „bočáky“ na výpomoc tam mimo toho oficiálneho,

tak to činí dohromady 1583 dní. Janko tam bol poslaný na jeden rok! Ale sám sa rozhodol ostať, keď vypukla vojna aj keď som mu ponúkol možnosť vrátiť sa. Rozhodol sa tam ostať, aby bol pri tých, ktorí ho najviac potrebovali!

Janko, ďakujem Ti za Tvoju obetavú, vernú a trpezlivú službu, za Tvoju odvahu, kreativitu a otvorenosť pred Bohom.

Teraz po rokoch prípravy a skúšok prichádza chvíľa, kedy na máš poslednými slávnostnými sľubmi natrvalo začleniť do apoštolského organizmu Spoločnosti, ktorá nesie meno nášho Spasiteľa. Tvoje povolanie pochádza od Boha, ale vyrástlo nepochybne aj vďaka mnohým ľuďom, ktorí Ti v tom pomáhali a doteraz Ťa sprevádzajú. Sme radi, že sú tu s nami Tvoja mama, súrodenci so svojimi rodinami, príbuzní, priatelia aj tí z Ukrajiny a s vďačným srdcom prežívame spoločenstvo s Tvojím drahým otcom, ktorý nás už predišiel do večnosti. Na Božie pozvanie si však musel sám slobodne odpovedať a svoje áno nezrušiť ani v skúškach, ktoré prináša dnešná doba.

Podľa sv. Ignáca sú prvým a najvhodnejším prostriedkom na udržanie povolania a k jeho rozvoju modlitby a sväte omše. Preto sa aj teraz s dôverou v Pána modlíme a slávime svätú liturgiu, preto Janko zloží svoje sľuby pred Kristom v Najsvätejšej sviatosti, tak ako to urobili pri svojich sľuboch v Paríži a v Ríme prví jezuiti. Ježiša chceme ako jeho spoločníci rozjímať v modlitbe a hľadať a nachádzať ho pomocou spytovania a reflexie vo všetkých veciach, všade v našom živote. Chceme ho lepšie poznávať, milovať a slúžiť mu predovšetkým najrôznejšími prácami a službami pre dobro nesmrteľných duší. Stretávame sa pri tom pochopiteľne so svojimi slabosťami, ale oči máme uprené na neho, na Ježiša. V duchovných cvičeniach sme si uvedomili, koľko toho pre nás urobil a prijali sme jeho pozvanie pracovať ako on a spolu s ním pre Božie kráľovstvo.

Sľub chudoby znamená zrieknutie sa súkromného majetku a skromný a pracovitý život zo spoločne získaných dobier. Sľubom čistoty sa náš spolubrat Janko zaviazá k životu bez vlastnej rodiny, ale práve preto k životu úplne zameranému na Boha a otvorenému na potreby všetkých, ktorí jeho pomoc budú potrebovať. Sľubom poslušnosti vyjadrí svoju ochotu počúvať a spolupracovať, podriadiť svoje názory a predstavy dobru celku podľa vedenia predstaveného, a tak ísť cestou Ducha. Štvrtým sľubom sa podľa vzoru prvých jezuitov zaviazá prijať akékoľvek misijné poslanie Svätého otca.

Dávať je viac ako prijímať. Chvíľa, kedy náš spolubrat daruje svoj život tomu, od ktorého pochádza všetko dobré, je vážna, ale radostná a krásna. Na Boha sa môžeme spoľahnúť. Život venovaný modlitbe a práci pre druhých bude celkom iste – hovorí to Kristus a potvrdzuje skúsenosť – životom neľahkým, ale naplneným a šťastným. Kríž prirodzene patrí k životu a nutne bolí. Kto ho však nesie spolu s Kristom, dostáva silu kráčať vpred a bolesť premieňať vo veľký úžitok a nakoniec nesmiernu radosť.

Náš spolubrat zloží svoje sľuby do rúk predstaveného v spoločenstve spolubratov zo Spoločnosti Ježišovej a pred cirkvou. Dá svoje slovo všemohúcemu Bohu pred Pannou Máriou a zástupmi svätých. Mária počatá bez škvrny dedičného hriechu je obrazom čistoty a smerovania Cirkvi, je obrazom Božej moci a schopnosti prekonávať hriech. Zlo ani naše slabosti, ktorých sme si dobre vedomí, nás nepremôžu. Je v nás dobro, Boží dar. Ježiš je mocným zdrojom tejto našej kresťanskej nádeje a Mária žiariacim príkladom a láskavou sprievodkyňou.

Milý Janko, Tvoje dnešné zasvätenie nech je podľa Kristovho a Máriinho vzoru úplné a bezvýhradné v zmysle Ignácovej ponuky z duchovných cvičení:

„Vezmi, Pane, a prijmi celú moju slobodu, moju pamäť, môj rozum a celú moju vôľu. Všetko, čo mám a vlastním, dostal som od Teba. Tebe, Pane, to vraciam: to všetko je Tvoje, nakladaj s tým celkom podľa svojej vôle. Daj mi len Tvoju lásku a milosť, lebo tá mi stačí. Pánovou láskou a milosťou a príhovorom jeho Matky si môžeš byť istý, o ne sa s dôverou opieraj. Amen!“